

T.C.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01- **97**

13.02/2009

Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM' nin 27.01.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-10938 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Zonguldak Milletvekili Sayın A. İhsan KÖKTÜRK' ün, 7/6427 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Veysele EROĞLU
Bakan

EK

Cevabi yazı (3 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:

Başbakanlık

ZONGULDAK MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ İHSAN KÖKTÜRK' ÜN
7/6427 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI

SORU 1: *Santral kamulaştırmasında, "yurt savunması için acil durumlarda" uygulanması gereken "acele kamulaştırma" (Kamulaştırma Yasası, 27. md.) maddesi mi uygulanmıştır?*

SORU 2: *Türkiye'nin dört bir yanından yanlış arazi kullanımı, kamu yararı ile örtüşmeyen yatırımlar, kuraklık, ağır metalli sular, içme suyundan kaynaklı çevre ve halk sağlığı sorunları haberleri gelirken; gaz ve tozları doğrudan suya ve havaya karışarak her türlü canlı ve bitkiye zarar veren Termik Santrallerde ısrar edilmesi, bölgede başka enerji yatırımlarının bulunmadığının düşünülmesinden mi kaynaklanmaktadır?*

SORU 3: *Filyos çayı üzerinde planlanan ve 2002 yılında temeli atılan Köprübaşı barajı ve HES(Hidroelektrik Santrali) bitirilmeyi beklerken; insan sağlığı ve çevreye verdiği zarar bilim çevreleri ve Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından kanıtlanan Termik santrallerde ısrar edilmesinin özel bir nedeni var mıdır?*

CEVAP 1, 2, 3. Bakanlığımız; gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları yürütmekle yükümlüdür.

Ülkemizin enerji ihtiyacını belirlemek, temini için gerekli politikaların tespitine yardımcı olmak, planlamalarını yapmak, enerjinin ülke yararına, teknik icaplara ve ekonomik gelişmelere uygun olarak araştırılması, işletilmesi, geliştirilmesi, değerlendirilmesi, kontrolü ve korunması maksadıyla genel politika esaslarının tespit ve tayinine yardımcı olmak, gerekli programları yapmak, plan ve projeleri hazırlamak veya hazırlatmak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının yetki ve sorumluluğundadır.

SORU 4. *Çatalağzında 3. termik santraline izin aşamasında; termik santralden etkilenen bölgelerinde, santrallerin yaydığı zehirli gazlar nedeniyle sağlık sorunu yaşayan ve ölen yurttaşlarımız ile özürlü doğan çocuk sayıları ve nedenleri konusunda herhangi bir araştırma yapılmış mıdır? Yapılmışsa, bu araştırma ne zaman ve kimin tarafından yapılmıştır.*

CEVAP 4. 07.05.2007 tarihinde Bakanlığımızca ÇED Olumlu Kararı verilen ZETES II Projesine açılan davaya yönelik bilirkişi raporunda; ZETES II' nin günümüzde kullanılan modern teknikler ile inşa edildiği; işletmeye alındığında ise günümüzde bu tür termik santrallerde yaygın olarak kullanılan yanma ve hava kirliliği kontrol teknolojilerinin kullanılacağı, ÇED Raporunun karasal ve atmosfer etkilerinin değerlendirilmesi kapsamında yeterli ve uygun bulunduğu belirtilmiştir. Ancak ZETES II' nin deniz ortamına etkilerinin yeterli şekilde ele alınmadığı soğutma sisteminin bir termik santralin önemli birimlerinden biri olduğu bunun ÇED Raporunda gerektiği şekilde ele alınmamış olmasının, ÇED Raporu açısından ciddi bir eksiklik olduğu ifade edilmiş ve ZETES II projesi için verilen ÇED Olumlu Kararına ilişkin olarak, Zonguldak İdare Mahkemesi tarafından iptaline yönelik karar verilmiştir.

ZETES II projesi için belirlenen alanda faaliyette bulunulamayacağına ilişkin bir gerekçe Zonguldak İdare Mahkemesi kararında yer almadığından dolayı iptal gerekçesini ortadan kaldıracak nitelikte yeni bir ÇED başvurusu ile süreç yeniden başlatılmıştır.

Bu nedenle, Zonguldak İli, Merkez İlçesi, Çatalağzı Beldesi sınırları içerisinde Eren Enerji Elektrik Üretim A.Ş. tarafından kurulması planlanan ZETES II Projesi hakkında ÇED Başvuru Dosyası 25.11.2008 tarihinde Bakanlığımıza sunulmuştur. Projeyle ilgili ÇED Süreci devam etmekte olup, İnceleme Değerlendirme komisyonu içerisinde Zonguldak Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü de yer almaktadır.

SORU 5. *AKP hükümeti, kamusal ve anayasal görevi gereği insan ve çevre sağlığına yönelik tedbirler almayı düşünüyor mu? Bu konuda bugüne kadar, ne tür acil önlem alınmıştır? Sonuçları ne olmuştur?*

SORU 7. *AKP döneminde yenilenen TCK ve Çevre yasalarına karşın; çevrenin ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının hala tartışılıyor olması; AKP hükümetinin çevreye bakışının bir sonucu mudur?*

CEVAP 5, 7. 1983 yılında 2872 sayılı Çevre Kanunu ve buna bağlı bir dizi alt düzenleme çıkarılmıştır. Ancak, söz konusu Kanun ve düzenlemeler, günümüz şartlarına tam olarak cevap verememiştir. Revize edilmesi 15 yıl boyunca sürüncemede kalan Çevre Kanunu, Hükümetimiz döneminde ele alınarak günümüz ihtiyaçlarını karşılayacak düzeye getirilmiştir.

Ayrıca, Hükümetimiz döneminde yine bir ilk olarak, çevrenin ve tabii kaynaklarımızın korunması ve bu yolla geliştirilmesine yönelik olarak **“Çevreye Karşı İşlenen Suçlar”** Türk Ceza Kanunu kapsamına alınmıştır. Bütün bu çabaların neticesinde, Bakanlığımız yürüttüğü hizmetlerle ilgili olarak 2003 yılına kadar toplam 32 düzenleme yürürlükte iken, bu sayı 2008 yılına kadarki süreç içerisinde 110’a çıkarılmıştır. Diğer bir ifadeyle mevzuat yapımında, önceki duruma göre %250’lik bir artış gerçekleştirilerek, çevre ve tabii kaynaklarımızın, akılcı ve sistematik bir yolla korunması ve geliştirilmesi yolunda önemli aşamalar kaydedilmiştir.

Bakanlığımız, koruma-kullanma ilkesi çerçevesinde çevresel kaynakların geliştirilmesi ve çevre ile ilgili mevzuatın AB standartlarına uyumlaştırılması yönündeki çabalarını sürdürecektir ve 2012 yılına kadar tam uyum sağlanacaktır.

SORU 6. *04.07.2008 tarihli soru önergemde yer alan, “Çatalağzı Termik Santrali’nin ortaya çıkardığı çevre felaketi hangi tarihten bu yana yaşanmaktadır?” sorum, Çevre ve Orman Bakanı Sayın Veysel EROĞLU’ nun 30.07.2008 tarih ve 748 sayılı yazıları ile yanıtlanmıştır. Yanıtta, Çatalağzı Termik Santrali’nin ortaya çıkardığı çevre felaketinin hangi tarihten bu yana yaşandığına yönelik soruma ise yanıt verilmemiştir. Aksine, yanıtta; “uçucu kül ve cürüflar deniz suyu içerisinde ağırlıkça yaklaşık %0.1’lik bir karışım halinde doğrudan denize deşarj edildiği” açıklanmış ve çevre felaketi Sayın Bakan tarafından da doğrulanmıştır. Bu durum; çevreyle ilgili uluslararası düzeyde yaklaşık 41 sözleşme ve 30’un üzerinde protokole taraf olmuş; çok sayıda deklarasyon ve karar metnini de kabul etmiş bir ülkenin çevreden sorumlu kişinin taraf olunan sözleşmeleri ve kararları bilmezlikten yada görmezlikten gelmesi hangi politikanın ve anlayışın ürünüdür?*

CEVAP 6. Bahse konu cevapta, Çatalağzı Termik Santralinin 1948 yılında ilk kurulumundan bu güne kadar geçtiği aşamalar tarafınıza bildirilmiştir. Tesisin kurulum aşamasında ODTÜ Çevre Mühendisliği Bölümü tarafından 1989 yılında yapılan bir çalışma ile Çatalağzı B Termik Santralinden denize deşarj edilmesi planlanan kül ve cürufun deniz ortamındaki etkilerinin irdelenmesi sonucunda Çatalağzı A Termik Santralinde olduğu gibi Çatalağzı B Termik Santralinde atık bertaraf yöntemi denize deşarj şeklinde tasarlanmıştır.

İlerleyen zamanlarda termik santralden çıkan uçucu kül ve cürufun bertarafı için seçilen denize deşarj yönteminin yetersiz olduğu öngörüldüğünden Bakanlığımızca Çatalağzı B Termik Santrali Yönetiminden kül barajı yaptırması ve küllerin denize deşarjının önlenmesi istenmiştir.

Bunun üzerine aynı beldenin Doğancılar mevkiinde kül cüruf depolama tesisi yapım çalışmalarına başlanmıştır. Ayrıca denize olan baskının azaltılması amacıyla işletme tarafından 2003 yılında santral içerisinde kül geri kazanım tesisleri kurulmuş ve 1000ton/gün civarında kül geri kazanılarak çimento sektöründe hammadde olarak kullanılması sağlanmıştır.

Malum olduğu üzere; çevre yatırımları, detaylı bilimsel araştırma gerektirmesi nedeniyle maliyetli ve zaman gerektiren yatırımlardır. Bu suretle depolama tesisinin yapım çalışmalarının süratle devam etmekte olup, tesisin %99 lık kısmı tamamlanmış ve özel imalat gerektiren elektrik işlerin yapımının devam ettiği tespit edilmiştir. İl Müdürlüğümüz tarafından çalışmaların tamamlanması için tesise Mayıs 2009 tarihine kadar süre verilmiştir.

